

Queda el repte de transformar el món i convertir-lo en un lloc per a la bellesa

Jean Daoud

LÍBAN

Traducció de David Arnedo i Aroa Garcia

Sempre necessitarem grans rebels, grans esperits per canviar el món amb el teatre, amb l'art, amb l'amor, amb la paraula, amb la revolució: la revolució del poeta.

La meva fe romàntica i idealista s'enfronta a la realitat d'unes condicions polítiques estàtiques. Només les dificultats es transformen: l'explotació continua, el despotisme continua, la injustícia continua..., canvia la forma, la màscara pren un aspecte més amable, els que se n'aprofiten canvien i els seu paper també ho fa. Però els homes lliures i generosos són els únics que romanen constants, sense cap transformació. Els homes lliures, en la seva serenor, la seva santedat, la bellesa del seu esperit, són el ferment del canvi i el nou esperit de l'home futur neix en un patiment sense odi. Són la revolució que transformarà el món amb l'arma de l'alliberament de l'home de la servitud, l'es-

clavatge i l'explotació, empenyent l'home nou a una estètica revolucionària en la qual l'art és el camí i és la meta.

Ricard Salvat és un revolucionari, un home de fe, un defensor de la paraula i de l'art. El teatre, per a ell, és el lloc sagrat de la comunicació. Els seus ritus esdevenen senyals, i l'amor, la celebració de la trobada.

A Tortosa, a les ribes del riu, irromp l'escenari dels somnis, i les crides a la convivència entre les cultures. La nostàlgia i les fulles promeses d'una primavera eterna floreixen en la bona gent, en les històries d'un home que condueix un festival intercultural amb un sentiment estètic singular, un sentiment humà excels, amb una obertura a la cultura dels altres que l'arrela en la seva pròpia. Al meu país, les ribes del riu Adonis, fan créixer, també, les seves històries: amb la primavera,

retorna la Divinitat. Les peònies floreixen amb la seva sang. Però, la bèstia irromp i es nodreix en els assassinats, en la brutalitat, en la repressió, en les violacions. La sang del màrtir rega les peònies i porta nova sang a la vida per renovar la bèstia que combat els profetes. Ens assassina, assassina la vida, subjuga les llibertats. Demà, el nostre amic Ricard farà créixer les peònies, i les roses, i la infància, i la innocència, i l'amor i la perseverança, i les arrels del seu poble i la seva gent, i la seva cultura, i el seu festival, i el seu teatre.

No van caldre moltes trobades per descobrir en Ricard una persona de sòlida voluntat, un espectador i un visionari, transparent i sincer.

No em va amagar, en les nostres converses telefòniques, el seu desig de fer-nos portar del Líban al Festival de Tortosa un treball que canviaria l'opinió dels espectadors sobre el teatre àrab: era, simplement, una exigència. Després de la representació i del seu ressò, no va trigar ni un moment a demanar-nos l'edició de la traducció del nostre text dramàtic per a la revista *Assaig de Teatre*, una publicació que reflecteix la grandesa dels seus esforços pel teatre i per la cultura. No va trigar gaire, tampoc, a dedicar unes pàgines especials de la revista al teatre al Líban, a la seva trajectòria i a la seva situació. La revista és un espai obert a la relació i l'intercanvi entre les cultures.

Quan vam arribar a Tortosa va deixar tot el que estava fent per donar-nos la benvinguda i interessar-se per les molèsties del viatge i expressar la seva tristesa per la detenció del nostre ministre al Líban. Va vetllar per tots els detalls i ens va submergir en una conversa que durà més d'una hora fins que van venir a reclamar-

lo. Com deia la Cristal Urla, era com si ens conegués des de la infància. Va tornar feliç, després de la representació, amb els ulls plens de joia, donant l'enhorabona als actors de l'obra *Entre jo i jo, ella*, parlant dels ressons de la representació en el públic. Era com si l'èxit de qualsevol artista fos el seu propi èxit.

Era un home noble, tenia l'esperit dels germans de la puresa. Estimava la bellesa per la bellesa. Al festival, Ricard sempre ens sorprenia. Exercia el seu lideratge amb passió i satisfacció fins a la festa de cloenda. Ens va carregar d'amor, records i homenatges, i nosaltres, per expressar l'amistat i l'estimació que sentíem, vam plantar un cedre a les nostres muntanyes, un cedre que porta el seu nom. Era el mateix home de teatre, l'acadèmic ple de creativitat, l'ànima del festival i de la revista, i d'associacions internacionals, l'investigador, l'artista, el fundador d'espais teatrals, que portava de la mà del seu nét en el vestíbul del teatre després de la festa de cloenda, amb un rostre desbordant de felicitat: ell abraçava el festival amb aquest mateix amor i amb la mateixa tendresa.

La fidelitat als amics vol dir ser capaç de protegir els seus projectes i treballar per la seva continuïtat.

Les imatges són més intenses que la mort. La mort, sovint, reviu la brillantor de les escenes més boniques, i escriu el seu itinerari a la memòria, a la fantasia, al centre nerviós de l'acció. La seva mort és, doncs, un nou repte per a nosaltres i per a un nou teatre que canvia el món i que el renova. No volem robes noves per a un cos desgastat o envellit. Volem un nou esperit per a un món bell, ideal, just, model en el qual tot creador s'inspira, tal com ho va fer en Ricard.